

Forsøg paa at skyde Ansvaaret fra sig og over paa den uansvarlige Konge; og dette Skridt er stet derved, at Kongens personlige Mening ikke alene er bleven offentliggjort af Ministeriet, men er bleven offentliggjort paa den mest officielle Maade, som vel er tænkelig. Jeg indrømmer fuldstændig den høitærede Justitsminister, at Kongen gjerne „maa vise sig“. Det er ingenlunde min Mening, og jeg er vis paa, at det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) heller ikke deler den Mening, at Kongen aldrig skulde kunne „vise sig“. — Og naar den ærede Justitsminister sagde ligeoverfor os, som tale om Ansvar: „Man reise Ansvaaret!“, saa vil jeg gjøre opmærksom paa, at der gives to Slags Ansvar. Det Ansvar, som her er Tale om, er ikke det juridiske, det er det politiske; men det politiske Ansvar rører en Gang ved det juridiske, og derfor gjælder det om at vogte sig for ikke at komme det saa nær, at man kommer til at røre derved. Og naar jeg nu indrømmer, at det, som her er stet, ikke er Noget, hvorfor der kunde være Tale om at reise en Ministeranklage, saa vil jeg paa den anden Side sige, at dersom der engang i Fremtiden blev reist en Ministeranklage, idet der nemlig stete Noget, der var en Fortsættelse, saa vilde dette Skridt sikkert blive draget ind derunder som medvirkende. — Ved at høre det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 4de Valgkreds, der vilde henvise til noget Tidligere, kom jeg til at tænke paa en anden Side af Sagen, Noget, der ogsaa har været fremme i offentlige Forhandlinger i Bladene, nemlig Spørgsmaalet om, hvor vidt det, som nu har fundet Sted, har noget Tilsvarende andre Steder; thi det er jo bekendt, at vor konstitutionelle Forfatning er saa ung, at vi ofte maa spørge os for andre Steder, hvor de have en længere konstitutionel Udvikling, og søre os deres Erfaring der til Gode. Jeg havde selv begyndt at undersøge, om noget Saadant tidligere havde fundet Sted, og jeg maa sige, at jeg ved at se efter i de bedste og nyeste Værker, som handle om Ministeransvarligheden, kun har fundet et enkelt Punkt, som vel ingenlunde har nogen stor Lighed med dette, men dog har det tilfælles dermed, at det Spørgsmaal har været reist, hvor vidt en Minister kan skyde Ansvaaret over paa Kongen; og det Tilfælde er i Særdeleshed det bekendte fra England, som er 200 Aar gammelt, nemlig Ministeranklagen imod Lord Danby. Jeg skal ikke nærmere fordybe mig heri, og det saa meget mindre, som jeg kan henvise til et Blad, hvori denne Sag har været fremdraget, nemlig i „Danck Folketidende“ for den 23de d. M. Ved denne Leilighed viste det engelske Folk, at det var paa sin Post, naar Ministeriet vilde velte noget af sit Ansvar over paa Kongen, og det er i saa Fald aldeles ligegyldigt, hvem der er den virkelig Skyldige: Kongen eller Ministeriet. I England for 200 Aar siden var det Kongen, der var den

nærmest Skyldige, den, paa hvem den største Skyld hvilede. Det vedkommer imidlertid aldeles ikke Sagen, thi Kongens Person er jo hellig og ukæntelig. Det, som det engelske Parlament ved denne Leilighed havde, var, at ingen Minister kan dække sig bag Thronen ved til sit Forsvar at undskylde sig med sin Fyrstes Befaling, — ja ikke engang med hans Opfordring eller Onske. Men da jeg meget ønskede at faae Lys i denne Sag, med Hensyn til hvad der var foregaaet i andre Lande, var jeg saa heldig i „Dagbladet“ at finde nogle smaa historiske Oplysninger, som skulde vise, at, naar vi troede, at, hvad der var stet den 2den Januar, var Noget, „hvortil Verden aldrig før havde set Magen“, vare vi i en fuldstændig Misforstaaelse; thi naar man — som Forfatteren i „Dagbladet“ synes at gjøre — laa paa sin Sofa og gennemgik Historien i noget større Omfang end Kosods „fragmentariske Fremstilling“ af Verdenshistoriens vigtigste Begivenheder, saa spøjte man paa mangfoldige Exempler, hvoraf han er saa god at nævne os nogle faa. Dem har jeg naturligvis undersøgt nærmere; men — jeg har ikke kunnet finde Ligheden. Det, hvorpaa det kommer an, er i dette Tilfælde, at det ansvarlige Ministerium har offentliggjort den uansvarlige Konges Mening. Der findes mange Tilfælde, i hvilke en Konge har udtalt sig, men der var da Andre, som bare Ansvaaret derfor. Kongen har vel selv Ansvaaret, naturligvis forsaavidt Kongen har det moralske Ansvar, — som det er sagt flere Gange her i Dag, eller det kan være kommet frem paa anden Maade —, men at hans Ministre selv officielt have kundgjort hans Mening, skal man vanskeligt finde noget Exempel paa. Jeg skal gjøre mig Umage for saa kort som muligt at berøre de faa Punkter, som Forfatteren i „Dagbladet“ fremdrager. Han kommer først med et Exempel fra Georg den 3dies Tid i England. Det var under en meget stærk Strid i Parlamentet, hvor det gjaldt om at faae Overhuset til at stemme paa en vis Maade. I Dvrigt var Kongen uenig med sit Ministerium, og det var netop sit eget Ministerium, Kongen ønskede at styrte. Derfor henvendte han sig da til en Mand, Lord Temple, som — vel at mærke — stet ikke var Minister. Man modtog det Indtryk af „Dagbladet“...

Formanden: Det ærede Medlem bedes at bemærke den Forskiel, som der kan være i den Maade, hvorpaa man fremdrager Artikler i Dagblade, nemlig enten som Argumenter i Forhandling eller — for saavidt vil det være fuldt berettiget — eller til selvstændig Forhandling og Gjendrivelse her — i saa Fald vil det ikke være paa sit Sted.

Bajer: Jeg skal da fortsætte saaledes, at det saa lidt som muligt skinner igjennem, hvorfra jeg har taget Anledning til mine Bemærkninger.